
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

УДК 657:004.896:331.103.255

О. І. Волот, к. е. н., доцент

КОМУНІКАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ В УМОВАХ РОЗПОДІЛЕНОЇ СИСТЕМИ ОБРОБКИ ДАНИХ

Анотація. Розглянуто комунікаційні аспекти обліку з погляду автоматизованої системи обробки інформації, виявлені підходи та можливості організації інформаційних систем на основі застосування розподіленої системи обробки даних.

Ключові слова: розподілена система обробки даних (PCOD); автоматизовані робочі місця бухгалтера (APMB); обліковий процес; база даних (БД); інформаційна система (IC).

Е. І. Волот, к. э. н., доцент

КОММУНИКАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ УЧЕТА В УСЛОВИЯХ РАСПРЕДЕЛЕННОЙ СИСТЕМЫ ОБРАБОТКИ ДАННЫХ

Анотація. Рассмотрены коммуникационные аспекты учета с точки зрения автоматизированной системы обработки информации, выявлены подходы и возможности организации информационных систем на основе применения распределенной системы обработки данных.

Ключевые слова: распределенная система обработки данных (PCOD); автоматизированные рабочие места бухгалтера (APMB); учетный процесс; база данных (БД); информационная система (IC).

O. I. Volot, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor**COMMUNICATIONS ASPECTS OF ACCOUNTING IN CONDITIONS OF DISTRIBUTED SYSTEMS DATA PROCESSING**

Abstract. Considered communication aspects of accounting in terms automated information processing system, detected approaches and capabilities organization of information systems through the use of distributed data processing system.

Keywords: distributed data processing system (DDPS); workstations accountant (WSA); your process; Database (DB); information system (IS).

Актуальність теми дослідження. В нових умовах господарювання облік є одним із комунікативних засобів інформаційної економіки. Саме він посідає чільне місце в організації збору та передачі інформації, доповнює інші інформаційні системи, причому основну частину вхідної інформації він дістає безпосередньо із цих систем.

Перетворившись на одну з кількох інформаційних підсистем, бухгалтерський облік відіграє одну з основних функцій управління в умовах застосування автоматизованих систем. Особливої уваги заслуговує інформаційне забезпечення, що здійснюється через відповідну реалізацію функцій бухгалтерського обліку, як системи інформаційного типу та її значення у налагодженні внутрішніх і зовнішніх комунікацій, що обумовлює актуальність та доцільність теми дослідження.

Постановка проблеми. Розробка облікової інформації є не кінцевою метою, а лише частиною облікової функції. Важливою задачею є передача інформації конкретним споживачам таким чином, щоб ті правильно сприйняли її і зрозуміли потенційну необхідність. Це дуже важливо, тому що при поганому представленні навіть цінна інформація може виявитися непотрібною, хоча вона має певний зміст. Успіх у здійсненні облікової функції у такому випадку багато в чому залежить від правильної побудови комунікаційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У разі комплексного підходу до організації бухгалтерського обліку в умовах автоматизованої обробки інформації відбувається перехід від організації окремих елементів до організації цілісних наборів елементів інформаційних систем, а також налагодження взаємозв'язків між окремими підсистемами і комплексами завдань. Вагомий науковий вклад у інформаційне забезпечення автоматизованої обробки облікової інформації внесли вчені: Брага В. В., Бутинець Ф. Ф., Голиков В. І., Завгородній В. П., Осадчий Ю. І., Ситник В. Ф., Писаревська Т. А., Сопко В. В. та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак комунікаційні аспекти обліку з погляду обробки цілей управління, розподіленої та автоматизованої систем обробки даних мало досліджені. Поки лише в декількох роботах приділена увага цій проблемі, але і в них головним чином розглядаються

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

внутрішні зв'язки в обліку. Головну причину такого стану речей варто шукати в практиці організації облікової діяльності та в її історичному характері. Більшість облікових даних залишається в бухгалтерії, і тільки частина з них виходить у зовнішнє середовище у вигляді звітності [1].

Постановка завдання. Метою даного дослідження є обґрунтування загальних методичних підходів щодо організації інформаційних систем на основі РСОД.

Виклад основного матеріалу. Ефективність і результативність системи управління на підприємстві багато в чому обумовлені дієвістю обліково-аналітичної системи, де облікова інформація виступає одним з основних понять. В умовах автоматизованої обробки даних на організацію обліку істотно впливає теорія комунікації. Адже облік можна подати як інтегровану систему збирання, обробки, зберігання й передавання облікової інформації, а основні принципи теорії комунікації дають змогу виробити найбільш оптимальні обсяги, терміни та напрями інформаційних потоків в обліку [2].

Працівник обліку як комунікаційна одиниця несе відповідальність за створення облікових показників і передачу їх споживачам. Для цього він повинен, насамперед, визначити тип переданих блоків інформації, необхідних для споживачів. Це надзвичайно важливо, тому що тільки потреба в інформації є виправданям для встановлення комунікації. Як одиниця розподіленої системи обробки даних (РСОД) обліковий працівник є джерелом інформації, передавачем, приймачем і споживачем блоків інформації, переданих за допомогою різних механізмів зворотного зв'язку [1].

Новою системою автоматизації бухгалтерського обліку є розподілена система обробки даних (РСОД), яка забезпечує [1; 3]:

- взаємодію всіх робочих місць у даній системі;
- прискорення обробки облікової інформації, одержання якісного складу даних за рахунок максимального пристосування засобів обробки і забезпечення прийняття рішень до об'єктів оперативного управління;
- зниження витрат на утримання усїєї системи; гнучкість витрат на утримання усїєї системи;
- особисту участь виконавців у процесах управління і підвищення їхньої відповідальності;
- зменшення обсягів документообігу; поетапне нормування потужності системи;
- зростання інформаційної раціональної системи за рахунок збільшення кількості необхідних для управління даних і підвищення їхньої вірогідності і своєчасності;
- інтерактивний (діалоговий) режим рішення задачі із широкими можливостями для користувача;
- колективне використання документів на основі групи ПЕОМ, об'єднаних засобами комунікацій;
- перебудову форм і способів надання інформації в процесі рішення задачі; автоматизацію всього циклу операцій по введенню, контролю, бухгалтерській обробці, систематизації й узагальненню первинних облікових даних й інші контрольно-довідкові документи;
- відсутність відособленого етапу підготовки даних на технічному носії в традиційному розумінні, тобто операції введення даних первинних документів сполучаються з автоматизованими операціями їхнього контролю, первинних розрахунків, систематизації та узагальнення даних у необхідних розрізах і розміщенні їх в інформаційному фонді РСОД;
- взаємини персоналу АРМБ з ресурсами РСОД носять інтерактивний характер, тобто характер активної безпосередньої взаємодії. Інформаційне обслуговування облікового працівника необхідними обліковими даними в процесі виконання покладених на нього контрольно-аналітичних, організаційних, інформаційних функцій реалізується в діалоговому і запитально-відповідному режимах;
- використання поряд із традиційними первинними документами технічних носіїв, на які інформація носить автоматично за допомогою реєстрів, встановлених у місцях виконання господарських операцій;
- оперативність одержання та обробки інформації тривалого збереження за ряд попередніх років;
- одержання накопичувальних даних по будь-якій необхідній структурі.

Структурно склад розподілених систем обробки інформації та управління ділиться на ряд підсистем. Склад підсистем і їх функціональний зміст варіюються залежно від завдань конкретного підприємства. Однак можна виділити підсистеми, які в тому чи іншому обсязі мають бути реалізовані в будь-якій розподіленій системі управління виробництвом. Для сучасного етапу розвитку засобів обчислювальної техніки характерне використання ЕОМ, що володіють досить великими обчислювальними можливостями. Їх інформаційне забезпечення підтримують мережі автоматизованих банків даних, які будуються з урахуванням організаційно-функціональної структури відповідного багаторівневого економічного об'єкта, машинного ведення інформаційних масивів. Цю проблему в нових інформаційних технологіях вирішують розподілені системи обробки даних з використанням каналів зв'язку для обміну інформацією між базами даних різних рівнів. За рахунок ускладнення програмних засобів управління базами даних підвищуються швидкість, забезпечуються захист і достовірність інформації при виконанні економічних розрахунків і виробленні управлінських рішень.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Найбільш потужною з них є система ORACLE, яка дозволяє створювати розподілені системи обробки даних в рамках різнорідних мереж, що складаються з ЕОМ різного класу. При цьому забезпечується повна сумісність даних, підтримуваних в файлах на різних ЕОМ, а також ймовірність доступу з мікро ЕОМ до баз даних на більш потужних ЕОМ. ORACLE має потужну мову запитів SQL. При проектуванні розподілених систем обробки даних система зазвичай розглядається в якості основного кандидата для включення до складу програмного забезпечення АРМ як базового компонента, що забезпечує управління інформацією.

PCOD в умовах функціонування АРМБ будується на основі виділення таких трьох рівнів управління: вищого (на основі АРМБ категорії III), де здійснюється управління бухгалтерським обліком в цілому по підприємству; середнього (на основі АРМБ категорії II), де відбувається управління на рівні діляниць обліку (комплексів задач); нижчого (на основі АРМБ категорії I), де здійснюється безпосереднє управління діяльністю цеху, діляниці, бригади, складу, відділу тощо. Три рівні системи управління охоплюють усю сукупність проблем з обліку, контролю та аналізу господарської діяльності. Процес обробки інформації на ПЕОМ і трудовий процес облікового працівника, що роздільно розглядаються при централізованій обробці, в умовах PCOD із застосуванням АРМБ виступають як єдине ціле облікового процесу підприємства [2].

При побудові розподілених систем обробки інформації для автоматизованих ділянок необхідно вивчити інформаційні потоки між ділянками та іншими службами підприємства, розробити математичні моделі задач планування і управління роботою ділянок, розробити структури даних, що визначаються завданнями виробництва, складом документообігу та технологічного обладнання, розробити БД для різних інформаційно-керуючих підсистем.

Висновки. Технологія PCOD із використанням АРМБ – нова технологія людино-машинної системи, при якій ряд складних і непередбачених ситуацій автоматизованого трудового процесу контролюється і творчо вдосконалюється бухгалтером. Введення в практику автоматизованих інтегрованих інформаційних систем обліку і PCOD дозволяє не тільки комплексно вирішувати задачі обліку, контролю й аудиту, а й здійснювати оцінку фактичного стану підприємства, прогнозувати й моделювати управлінські рішення.

Література

1. Організація інформаційних систем в управлінні : навчальний підручник / В. І. Голіков, О. Ю. Євганов, М. В. Фатєєв, В. Д. Чайка. – Миколаїв : УДМТУ, 2004. – 184 с.
2. Сопко, В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К. : КНЕУ, 2004. – 412 с.
3. Волот, О. І. Організація інформаційних систем на основі розподіленої системи обробки даних і автоматизованих робочих місць / О. І. Волот // Менеджмент : зб. наук. праць. – К. : Міжгалузевий інститут управління, 2010. – Вип. 13. – С. 220-227.
4. Завгородній, В. П. Автоматизація бухгалтерського учета, контролю, аналізу та аудиту / В. П. Завгородній. – К. : А. С. К., 1998. – 768 с.

References

1. Golikov, V. I., Yevhanov, O. Y., Fatieiev, M. V., Chaika, V. D. (2004). Orhanizatsiia informatsiinykh system v upravlinni : Navchalnyi pidruchnyk. [Organization of information systems in management : Training book]. Mykolaiv : Admiral Makarov National University of Shipbuilding [in Ukraine].
2. Sopko, V. V., Zavorodnii, V. P. (2004). Orhanizatsiia bukhgalterskoho obliku, ekonomichnoho kontroliu ta analizu : Pidruchnyk. [Accounting organization, economic control and analysis : Textbook]. Kyiv : Kyiv National Economic University [in Ukraine].
3. Volot, O. I. (2010). Orhanizatsiia informatsiinykh system na osnovi rozpodilenoї systemy obrobky danukh i avtomatyzovanykh robochykh mist. [The organization of information system based on a distributed data processing systems and workstations]. Kyiv : Interbranch Institute of Management, 13, 220-227.
4. Zavorodnii, V. P. (1998). Avtomatyzatsiia bukhgalterskoho ucheta, kontroliu, analiza i audyta. [Accounting automation, control, analysis and audit]. Kyiv : A. S. K. [in Ukraine].

Надійшла: 24.10.2016

Бібліографічний опис для цитування :

Волот, О. І. Комунікаційні аспекти обліку в умовах розподіленої системи обробки даних / О. І. Волот // Науковий вісник Полісся. – 2016. – № 4 (8), ч. 2. – С. 276-278.